

VERKKO-OPPIMISYMPÄRISTÖN HYÖDYNTÄMINEN HEVOSTEN RUOKINTA KURSSILLA

Sari Karvali

**Kehittämishankeraportti
Toukokuu 2007**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) KARVALI, Sari	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 26	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi VERKKO-OPPIMISYMPÄRISTÖN HYÖDYNTÄMINEN HEVOSTEN RUOKINTA KURSSILLA		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Työn ohjaaja(t) PEKKARINEN, Virva-Liisa		
Toimeksiantaja(t) Savon ammatti- ja aikuisopisto		
Tiivistelmä <p>Verkko-opetuksen suosio kasvaa koko ajan. Verkko-opetuksesta voidaan puhua, jos verkolla on jokin rooli oppimisprosessissa. Verkko-opetuksen avulla oppilaitos pystyy tarjoamaan oppijalle mahdollisuuden opiskella oman tarpeen mukaan joustavasti, oppijan elämäntilanteen mukaisesti.</p> <p>Kehittämishankkeella oli kaksi tavoitetta: luoda hevosten ruokinta kurssi hyödyntäen Moodle verkko-oppimisympäristöä ja lisätä omaa ammattitaitoa. Lisäksi kurssin tavoite oli luoda oppijalle mahdollisuudet monipuoliseen ja mielekkääseen oppimiskokemukseen. Kurssin oppimismateriaalilla ja tehtävillä tuettiin opiskelijan itseohjautuvuutta ja aktiivisuutta tiedon hankintaan ja arviointiin.</p> <p>Oman ammattitaidon päivittäminen oli tärkeä osa kehittämishanketta. Kirjallisuuskatsaus antoi tietoa verkkopedagogiikasta ja valmiuksia hyödyntää verkkoa monimuoto-opetuksen tukena ja kurssin toteutuksessa. Kehittämishankkeen aikana oli Moodle oppimisympäristöä käsittelevää koulutusta.</p> <p>Kehittämishankkeen tuloksena syntyi hevosten ruokinta kurssi Savon ammatti- ja aikuisopistolle Suonenjoelle. Kurssi tulee luontoyrittäjäkoulutuksen aloittavien monimuoto-opiskelijoiden käyttöön syksyllä 2007. Suonenjoella aloittavat opiskelijat suuntautuvat luonto- ja hevosmatkailuun. Kurssi elää oppijoiden mukaan ja jokainen kurssi muotoutuu ryhmänsä näköiseksi. Palautteen ja kehittämisideoiden avulla kurssia muokataan uudelleen.</p> <p>Opettajan asema verkko-oppimisympäristössä toimivalla kurssilla on haasteellinen. Hänen tehtävänsä on ylläpitää oppimisprosessia ja ohjata kaikkia jokaisen tarpeen mukaan. Ilman ohjaavaa palautetta verkko-opintojen eteneminen voi hidastua. Ohjauksen ja arvioinnin toteutuminen onkin suuri haaste verkko-opetuksessa.</p>		
Avainsanat (asiasanat) verkko-opetus, verkko-oppimisympäristö		
Muut tiedot		

nAuthor(s) KARVALI, Sari	Type of Publication Development project report	
	Pages 26	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title USING WEB-BASED LEARNING ENVIRONMENT ON FEEDING OF HORSES COURSE		
Degree Programme Vocational teacher education		
Tutor(s) PEKKARINEN, Virva-Liisa		
Assigned by Savo vocational College		
Abstract <p>The popularity of web-based teaching is increasing all the time. Web- based teaching includes the web as a part of learning process. Web-based teaching offers an educational institute a possibility to teach in a flexible way. It also offers the students an opportunity to use their own experiences, as well as gives them a freedom to choose the things they really need to learn.</p> <p>There were two objectives at this development project. The first was to create a course for horse feeding by using Moodle learning environment and the second was to increase the writer's own professional skills. The aim of the course was to create various and pleasant learning experiences. The learning material and the tasks were created in the way that the students can independently and actively search for information. And therefore, he or she will value the knowledge.</p> <p>A very important part of the development project was to increase the writer's own professional skills. Several studies on web-based education gave more tools for developing web-based teaching, as well as for the theoretical part of the course. There was training for Moodle learning environment during the development project.</p> <p>The outcome of the project was a horse feeding course for Savo vocational college in Suonenjoki. The web-based course will be used by students in the new vocational qualification in natural and environment protection in autumn 2007. The students focus on nature and horseback tourism. Each course will be different as the students are different. And the courses will be improved with the help of students' feedback and development ideas.</p> <p>The teacher has a very important role in a web-based course. He or she has to support the learning process and guide every student based on his or her needs. The tuition and evaluation are huge challenges in web-based teaching.</p>		
Keywords web-based teaching, web-learning environment,		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	5
2 TOIMEKSIANTAJA.....	6
2.1 Luonnonvara- ja ympäristöala.....	6
3 VERKKO-OPETUS JA – OPISKELU	6
3.1 Yleistä.....	6
3.2 Monimuoto-opetus verkossa.....	8
3.3 Oppimisprosessi verkossa.....	8
3.4 Oppimismateriaali.....	11
4 VERKKO-OPETTAJAN ROOLI.....	13
5 VERKKO-OPISKELIJA.....	15
6 OHJAUS VERKOSSA.....	15
7 ARVIOINTI.....	18
8 HEVOSTEN RUOKINTA KURSSIN TOTEUTUS.....	19
8.1 Yleistä tutkinnosta.....	19
8.2 Kurssin toteutus.....	20
9 POHDINTA.....	23
LÄHTEET.....	25

1 JOHDANTO

” Fear is an important element in every novice computer user’s first attempts to use a new machine or new software: fear of destroying data, fear of hurting the machine, fear of seeming stupid in comparison to other users, or even to the machine itself.” (Kiviniemi 2000, 140.)

Verkko-opetuksen muodot ovat moninaiset ja siitä johtuen myös verkko- opiskelun suosio kasvaa jatkuvasti. Verkko-opetuksessa opetuskokonaisuudet rakennetaan verkkopalvelimelle oppimisympäristöön, tässä kehittämishankkeessa Moodleen. Verkkokurssi voi olla kokonaan verkon välityksellä suoritettava opintokokonaisuus tai esimerkiksi lähijaksoista ja verkko-opiskelusta muodostuva kokonaisuus (Huttunen 2007).

Verkko-opetuksen avulla oppilaitos pystyy tarjoamaan opiskelijalle mahdollisuuden opiskella oman tarpeen mukaan ja joustavasti opiskelijan elämäntilanteen mukaan. Samalla tuetaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja aktiivisuutta tiedon hankintaan ja arviointiin. Verkko-opinnot mahdollistavat opetuksen eriyttämisen ja yksilöllistämisen. (Kiviniemi 2000, 20.)

Opettajan ja kouluttajan ammattitaitoon tulee kuulua useiden erilaisten työtapojen hallintaa. Tietotekniikan ja verkko-oppimisolustan käyttö opetuksessa ja opiskelussa on haasteellista nykypäivää. Oppimisen yhteisöllisyys ja asiantuntijuuden jakaminen ovat oppimisen ja tiedonmuodostuksen perustana (Kiviniemi 2000, 94).

Tämän kehittämishankkeen yksi tavoite oli luoda oppijalle mahdollisuudet monipuoliseen ja mielekkääseen oppimiskokemukseen. Toinen tämän kehittämishankkeen tavoite oli oman opettajuuden kehittäminen ja ammattitaidon lisääminen. Omaa oppimistani tukee teorian tiedon soveltaminen käytäntöön, mikä tässä työssä toteutui parhaalla mahdollisella tavalla.

Kehittämishankkeen kirjallisessa osiossa käsittelemme keskeisiä verkko-opetukseen ja -materiaalin tuottamiseen liittyviä asioita. Kirjallisuuskatsauksen lisäksi tein kehittämishankkeessa hevosten ruokinta kurssin hyödyntäen Moodle verkko-oppimisympäristöä. Kurssin tulikoe on jo syksyllä 2007, kun uudet monimuoto-opiskelijat

aloittavat luonto – ja ympäristöalan koulutuksen Savon ammatti- ja aikuisopistolla Suonenjoella.

2 TOIMEKSIANTAJA

Savon koulutuskuntayhtymä ylläpitää Savon ammatti- ja aikuisopistoa kymmenellä eri paikkakunnalla. Tämä oppilaitos antaa monialaista ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta sekä yksilö-, yritys- ja organisaatiotasolla. Lukuina mitattuna Savon ammatti- ja aikuisopisto on valtakunnan toisen asteen oppilaitoksista kolmen suurimman joukossa. Normikoulutuksessa opiskelijoita on 5408 ja oppisopimusopiskelijoita vuoden aikana 2200. Henkilöstöä on 1072.

2.1 Luonnonvara- ja ympäristöala

Luonnonvara- ja ympäristöala on jaettu neljään eri koulutusohjelmaan: luonto- ja ympäristöala, maatilatalous, metsätalous ja puutarhatalous. Luonto- ja ympäristöalan perustutkinnossa opiskelija voi suuntautua luonto- ja hevosmatkailuun, erä- ja luontomatkailuun tai ympäristöhoitajaksi. Luonto- ja hevosmatkailu on nopeasti kasvava matkailun osa-alue. Koulutuksesta vastaa Savon ammatti – ja aikuisopisto yhteistyössä Ypäjän hevosopiston, Rautalammin ratsastuskeskuksen, Rautalammin ratsastuslukion sekä alueen hevosmatkailuyrittäjien kanssa. Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena, pääkoulutuspaikkana Suonenjoki.

3 VERKKO-OPETUS JA - OPISKELU

3.1 Yleistä verkko-opetuksesta

Verkko-opetuksesta voidaan puhua, jos verkolla on jokin rooli oppimisprosessissa. Verkko voi olla tiedon tarjoaja, omien tuotosten julkaisukanava tai vuorovaikutusareena. Verkko-opetuksen etu verrattuna perinteiseen lähiopetukseen on, että sen avulla voidaan hyödyntää eri medioiden (videot, animaatiot, kuvat, äänet) tarjoamia mahdollisuuksia opetuksessa eri tavalla. Esimerkiksi videoiden katseleminen ei ole sidonnaista aikaan eikä paikkaan (Kalliala 2002, 20)

Verkko-opettamisesta on monenlaisia mielikuvia. Karkeasti verkko-opetus voidaan luokitella kolmeen tyyppiin (Kalliala 2000, 20):

- 1) verkon tukema lähiopetus
- 2) monimuoto-opetus verkossa
- 3) itseopiskelu verkossa

Verkko-opetuksessa ja sen kehittämisessä ei pidä suosia pelkästään verkossa tapahtuvia opintoja vaan integroida edellä mainituista kolmesta verkko-opetusmuodosta opetukseen sopiva kokonaisuus (Verkko-opetuksen kehittäminen ja vakiinnuttaminen 2005.) Verkkokursseilla voidaan hyödyntää erilaisia verkko-oppimisympäristöjä, joissa on varsinaisen oppimateriaalin ja teoriaosuuden lisäksi esimerkiksi oppimistehtäviä ja keskustelupalstoja verkossa (Huttunen 2007).

Henkilökohtaistamisen ja opiskeltavan aiheen mukaan verkko-opetus voidaan organisoida monella eri tavalla: strukturoidusti, puolistrukturoidusti, avoimesti tai emergentisti. Jokaisessa näissä verkko-opetuksen toteutuksessa ohjaus tapahtuu omalla tavallaan. Strukturoidussa mallissa materiaali ja tehtävät ovat verkossa ja ohjaaja antaa palautteen verkossa suoraan opiskelijalle. Puolistrukturoidussa mallissa käytetään tehtävien tukena verkkokeskusteluja ja pyritään yhteiseen tuotokseen. Verkko-opetuksen avoin vuorovaikutuksellinen malli tarkoittaa dialogia sekä oppijoiden kesken että oppijoiden ja ohjaajan välillä. Emergentti malli on yllätyksellinen ja spontaanisti toimiva, opiskelijakeskeinen malli, jossa opiskelijat sitoutuvat dialogiin ja ovat siinä aktiivisesti mukana. (Rapo 2006.)

Verkko-opetuksen strategiat voidaan jakaa materiaali-, asiantuntija-, tehtävä-, vertaistyo- ja vuorovaikutuskeskeisen opetuksen mukaan. Esimerkiksi vuorovaikutuskeskeisessä opetuksessa jaetaan osallistujien kokemuksia ja näkemyksiä, toimitaan enemmän osallistujien kuin materiaalin kautta. (Rapo 2006.)

Itseopiskelu verkossa on itsenäistä perehtymistä verkkoaineistoihin ja tehtäviin niihin sisältyvien ohjeiden mukaisesti. Opettaja laatii opiskelupaketin, joka ohjaa oppijaa, testaa hänen osaamistaan ja antaa palautetta. (Kalliala 2000, 21.)

3.2 Monimuoto-opetus verkossa

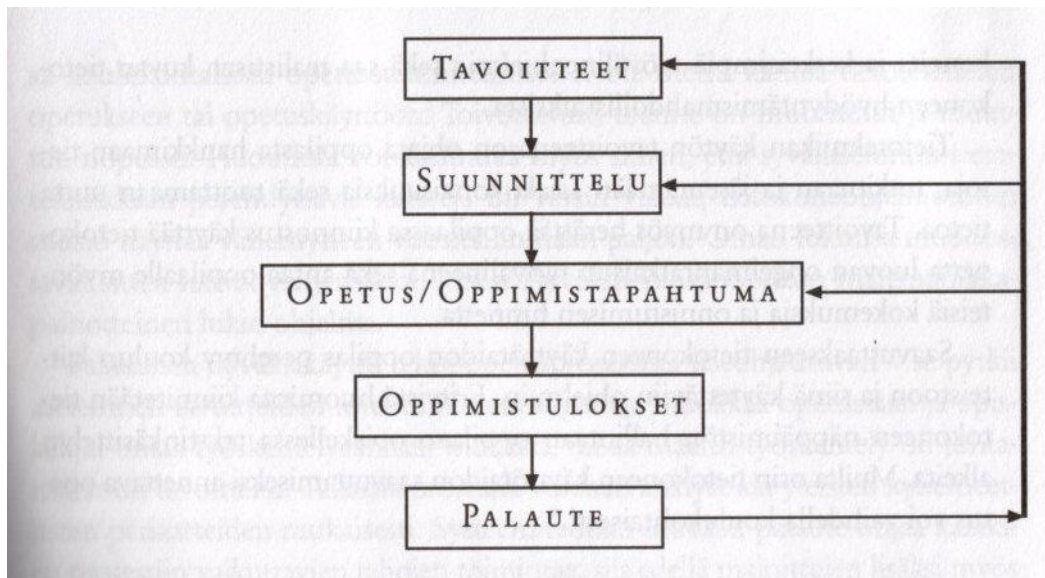
Monimuoto-opetuksessa yhdistetään etäopetuksen käytänteitä perinteisiin lähiopetuksen työtapoihin. Etäopetuksen tyypillinen piirre on se, että opettaja ja oppija ovat fyysisesti eri paikoissa, mutta opiskelumuoto tarkoittaa samaa kuin ennenkin: opiskelua ja oppimista. (Lehto & Myllymäki 2003, 8.)

Etä- ja monimuoto-opetuksen yksi tärkeä piirre on kaksisuuntaisen vuorovaikutuksen mahdollisuus. Etäjaksolla oppija työskentelee verkossa itsenäisesti tai ryhmässä. Opetuksen suhteellisen nopea vuorovaikutteisuus on ratkaisevaa opintojen edistymisen turvaamiseksi ja motivaation ylläpitämiseksi (Meisalo ym 2000, 154.) Myös oppijoiden välinen sosiaalinen vuorovaikutus ja oppijan vuorovaikutus oppimismateriaalin kanssa on tärkeä osa verkko-opiskelua. Kaikkia oppimistehtäviä ei tehdä yksin vaan tuetaan yhteistoiminnallisuutta ja aktiivista osallistumista esimerkiksi verkkokeskusteluihin. Kaikille sopivana ajankohtana viestinnässä voidaan käyttää chattia, netmeetingiä, audio- tai videoneuvottelua ja eriaikoihin tapahtuvaan viestintään käytetään sähköpostia tai keskustelupalstoja. Verkossa opettaja toimii ohjaajana ja tukijana ja ongelmatilanteiden selvittäjänä. (Lehto & Myllymäki 2003, 20; Kalliala 2000, 23 – 26.)

Lähiopetuksen tarkoituksena on tutustuttaa oppija verkkokurssiin ja sen toimintatapoihin. Lisäksi oppija tutustuu ohjaajaan ja muihin oppijoihin. Lähiopetusjakson aikana annetaan käyttökoulutusta oppimisalustan käyttöön ja tehdään ryhmätöitä, keskustellaan, selvitetään mahdollisia ongelmia ja tuetaan oppimista ja annetaan palautetta. (Lehto & Myllymäki, 2003 19.)

3.3 Oppimisprosessi verkossa

Opetus ja opiskelu lähtevät liikkeelle samasta asiasta: tavoitteiden asettaminen (KUVIO 1.). Tämän jälkeen suunnitellaan opiskelua ja valitaan työtavat, jotka voivat muuttua opiskelun edetessä. Lisäksi hankitaan tarvittavat henkiset ja aineelliset resurssit. Oppimistulosten ja saavutettujen tavoitteiden perusteella kootaan palautetta eli arvioidaan sekä opetusta että oppimista. Palautteen perusteella tehdään tarvittavia kehittämistoimenpiteitä (Meisalo, Sutinen & Tarhio 2000, 32.)

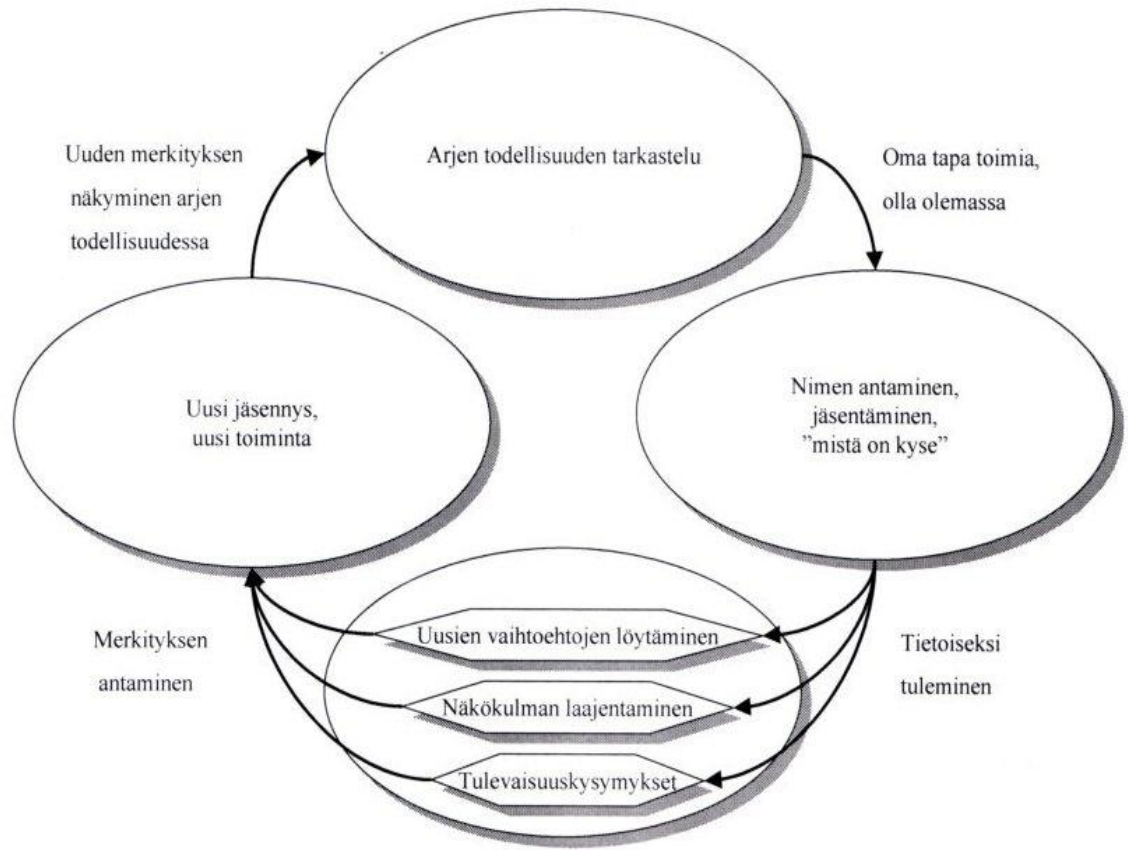

KUVIO 1. Prosessiajattelu. (Meisalo ym. 2000, 33).

Yrjö Engeströmin mukaan oppimisprosessissa oppija on tutkija, joka etsii ratkaisua ja selitysmallia jollekin ilmiökokonaisuudelle, koettelee muodostamaansa mallia käytännössä ja korjaa sitä. Konstruktivistisessä oppimiskäsityksessä korostetaan oppijan omaa aktiivisuutta tiedon prosessoinnissa ja oppiminen on oppijan sisäisten mallien rakentamista. (Kiviniemi 2000, 130.) Konstruktivismin keskeinen ajatus on, että tieto ei siirry vaan oppija rakentaa eli konstruoi sen uudelleen. Oppijan aikaisempi tietämys, kokemukset ja käsitykset asiasta vaikuttavat paljon siihen, mitä hän asiasta havaitsee ja miten hän sen tulkitsee. (Tynjälä 2000, 60 - 67). Konstruktivismissa sosiaalisella vuorovaikutuksella on keskeinen rooli oppimisessa. Tätä sosiaalista vuorovaikutusta voidaan tukea yhteistoiminnallisilla opiskelumuodoilla, jolloin myös omaa ajattelua voidaan ulkoistaa ja samalla jaetaan asiantuntijuutta. Ryhmän jäsenet ovat tiedoiltaan ja taidoiltaan eritasoisia, mutta kaikkien osaamista voidaan hyödyntää. Samalla ryhmän jäsenet jakavat ja kehittävät toistensa ideoita ja jokainen ryhmän jäsen tulee tietoiseksi omista vahvuuksistaan ja osaamisestaan (Collin ym 2003).

Verkko -oppimisprosessin suunnittelun lähtökohtana ovat oppimisen tavoitteet ja oppijoiden aikaisempi tietämys ja osaaminen. Koko oppimisprosessin ajan oppija tarvitsee ohjausta ja palautetta, jotta jokainen oppija voi kehittää omaa yksilöllistä osaamistaan (KUVIO 2). Oppimisprosessi pitää rakentaa niin, että ohjaajan ja oppijan välinen dialogi toteutuu koko oppimisprosessin ajan. Dialogin perusta on aktiivinen osallistuminen ja sitoutuminen keskusteluun. Siinä pitää toteutua avoimuus, reagoiminen, toisen kunnioittaminen ja irtautua minäkeskeisyydestä. Dialogia pitää

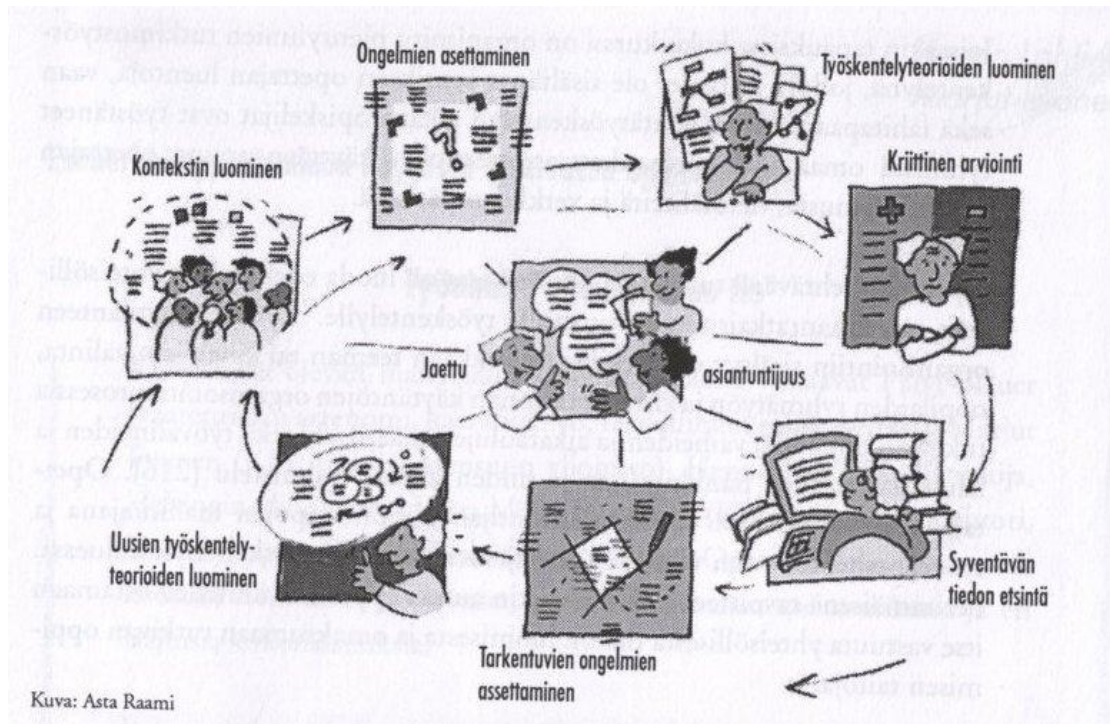
viedä eteenpäin erilaisten näkökulmien pohjalta, tarkentavien kysymysten ja merkityssisältöjen avaamisen avulla (Aarnio & Enqvist 2001.)

KUVIO 2. Ohjauskeskustelu. (Vänskä 2000).

Oppimistilanteen on annettava tilaa omalle ajattelulle ja toiminnalle sekä tuettava yhteisöllistä tiedon rakentamista (Ilomäki 2004, 42). Oppijan tietoisuus omista ajattelu- ja työskentelytavoista on ratkaisevan tärkeää oppimiselle. Opettajan on tuettava ja aktivoitava oppijaa. Mitä oppija jo tietää opittavasta aiheesta, oppijan oma arvio osaamisestaan sekä oppijan oma arvio aiemman tiedon yhteydestä uuteen tietoon (tiedon ankkurointi) ovat oleellinen osa oppimisprosessia (Ilomäki 2004, 56 - 58).

Oppimisen ajatellaan olevan asiantuntijuuteen kasvamista ja sen kulttuurin omaksumista, jota opittava ilmiö tai oppiaine edustaa. Asiantuntijuudella tarkoitetaan syvällistä oman alan tuntemusta, taitoja ratkaista oman alan ongelmia ja osallistumista toimintakulttuuriin. (Ilomäki 2004, 69.) Oppiminen on parhaimmillaan yhteisöllinen tutkimustyyppinen prosessi (KUVIO 3), joka edistää sekä yksittäistä oppijaa että tuottaa uutta yhteistä tietoa (Ilomäki 2004, 91).

KUVIO 3. Tutkiva oppiminen. (Ilomäki 2004, 91).

Yhteisöllinen oppiminen eroaa yhteistoiminnallisesta oppimisesta monin tavoin. Yhteisöllinen oppiminen on työskentelyprosessi kun taas yhteistoiminnallinen oppiminen on enemmän työtapa tai vuorovaikutusrakenne. Yhteisöllisessä oppimisessa korostetaan metakognitiivisten taitojen kehittämistä ja uuden tiedon rakentamista kun taas yhteistoiminnallisessa oppimisessä tärkeää ovat yhdessä opiskelu ja vuorovaikutus. Yhteisöllisessä oppimisessä oppijoita kannustetaan kehittämään omaa erityisosaamista ja luomaan jaettua asiantuntijuutta luoden keskustelevaa ja pohtivaa ilmapiiriä. Yhteistoiminnallisen oppimisen tavoitteena on yhteinen tuotos ja että kaikki oppivat samat asiat. Tutkiva verkko-oppiminen on tutkivaa ja yhteisöllistä opiskelua, jossa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknikkaa ja verkkoympäristöä yhteisöllisen tiedonrakentelun tukena. (Collin ym 2003.)

3.4 Oppimismateriaali

Verkkokurssilla pääasiallinen työskentelypaikka on verkossa, mutta perinteisiäkin oppimismateriaaleja, kuten kirjoja, videoita ja dvd - levyjä voidaan käyttää (Kalliala 2002, 56). Verkko-opetus tapahtuu kokonaan tai lähes kokonaan verkkoympäristössä. Kaikki tai suurin osa opiskeluun liittyvistä toiminnoista, oppimateriaaleista ja tukipalveluista toteutetaan erilaisilla salasanoin suojatuilla oppimisalustoilla. (Lehto & Myllymäki 2003, 8.)

Verkkomateriaalin tuottaminen on monivaiheinen ja moniulotteinen prosessi. Tärkeää verkkokurssin toteutuksessa on oppimiskokemusten suunnittelu. Materiaalin avulla on jäsennettävä oppimisprosessien etenemistä ja ennakoitava mahdolliset oppimisessa tulevat ongelmat. Verkkoympäristöllä on ohjaava ja opettava rooli, jolloin asioiden esittämistavalla on suuri merkitys. (Kalliala 2002, 126.)

Oppimisprosessia tukeva oppimisympäristö on päämääräsuuntautunut ja ohjaa oppijaa tavoitteisiin huomioiden yksilölliset tarpeet. Oppimisympäristön tulee tarjota haasteita, mutta ei kuitenkaan lannistaa oppijaa. Samalla oppimisympäristön on annettava palautetta ja mahdollistettava näin prosessin seuranta ja arviointi edistämisen vuorovaikutusta. (Kiviniemi 2000, 47- 48.)

Oppimistehtävän tarkoitus on auttaa oppijaa oppimaan. Verkkokurssin luonteen mukaisesti on tärkeää, että oppimistehtäviä voi tehdä kurssin missä vaiheessa tahansa tehtävän luonteesta ja tavoitteista riippuen. Oppimistehtävän pitää motivoida oppijaa perehtymään, analysoimaan, arvioimaan ja hankkimaan kokemuksia. (Lehto & Myllymäki 2003, 22.) Kovalaisen (2006, 54) mukaan verkko-opetusmateriaalin ei pidä olla täydellinen vaan oppimateriaalista on löydettävä keskeiset asiat oppimisen kannalta.

Vanhojen jo opittujen taitojen ja tietojen käyttö on merkittävää uuden oppimisessa. Kuitenkaan tieto ei kasaudu entisen päälle irralliseksi uudeksi tiedoksi vaan uutta informaatiota tulkitaan olemassa olevien tietorakenteiden pohjalta. Kaikki tieto ei aina ole heti synkronoidussa muodossa vaan oppija kokee ristiriitoja aiemman tiedon kanssa. Vanhan tiedon uudelleenmuotoilua kutsutaan käsitteelliseksi muutokseksi. Oppimistehtävän tulisi siis edistää opittavien asioiden keskinäistä suhteuttamista sekä myös opitun suhteuttamista opiskelijan omiin tietorakenteisiin. Oppija pitää aktivoida ajattelemaan, mitä hän jo tietää opittavista asioista ja mahdollisesti herättää uusia kysymyksiä aiheesta. Tämä auttaa oppijaa arvioimaan omaa tietämystään aiheesta. (Ilomäki 2004, 56- 57.)

Ammatillisen koulutuksen haaste on auttaa opiskelijaa luomaan ammatillisen kasvunsa kannalta merkityksellisiä yhteyksiä kokemusten ja ajatusten välille. Tämä tarkoittaa oppimiskokemusten avartamista ja ammatillisten teorioiden soveltamista

käytäntöön. Oppimistehtävät ovat osa tavoitteellista opiskeluprosessia ja niiden avulla oppija ottaa vastuun omasta oppimisestaan ja oppiminen pysyy tavoitteellisena. Oppimistehtävä voi olla myös projekti, josta ryhmä ottaa vastuun. Ryhmässä kaikkien oppijoiden oma erityistietämys, elämäkokemus ja tiedon jakaminen tuovat arvoa työlle. Lähtökohtana on oppiminen ja oman ja yhteisen asiantuntijuuden rakentaminen ei vain tehtävien tekeminen. (Kiviniemi 2000, 63 - 64.)

4 VERKKO-OPETTAJAN ROOLI

Verkko-opettajan täytyy olla läsnä verkossa usein ja monella eri osa-alueella. Sosiaalinen läsnäolo tarkoittaa oppijoiden vuorovaikutuksen ja yhteisöllisyyden tukemista. Kognitiivinen läsnäolo on asiasisällön tarkastelua ja opetuksellisella läsnäololla tarkoitetaan oppimisen tavoitteellisuuden rajaamista. (Ihanainen & Rikkinen 2006, 79.)

Verkko-opettajan pitää rakentaa oppimispolut, valita niiden mukaiset oppimismateriaalit, miettiä etätehtävät ja yrittää minimoida ja huomioida yllätykset. Perinteisen opettamisen lisäksi on hallittava aineiston etsiminen verkosta, aineiston tallentaminen verkkoon, sähköpostit liitetiedostoineen, keskusteluryhmän käyttö ja niiden mahdollisuudet, tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännön asettamat rajoitukset. (Kalliala 2002, 127.)

Opettajan asema on varsin haasteellinen, sillä hänen tulee perustaa opetuksensa jokaisen oppijan yksilölliseen tiedolliseen rakenteeseen ja ottaa huomioon jokaisen oma oppimispolku (konstruktivismi) (Meisalo ym 2000, 37). Opettajan tehtävä on ylläpitää prosessia ja ohjata kaikkia jokaisen oppijan tarpeen mukaan (Kiviniemi 2000, 71 -74).

Kurssin laatiminen on aikaa vievää, mutta tiedon ”päivittäminen” on helppoa. Opettajan pitää laatia kokonaisuakataulu tehtävien palautusajankohtineen, antaa kannustavaa ja rakentavaa palautetta, joka ohjaa oppijaa. Palautteessa on muistettava kirjata myös positiiviset asiat ja onnistumiset korjattavien asioiden ohella. Eli opiskelijaa ei jätetä yksin vaikka hän ei fyysisesti olekaan läsnä oppilaitoksessa. Omasta oppijalle annetusta palautteesta on myös hyvä pyytää palautetta (viestin oikein ymmärtäminen). Opettajan rooli on siis aktiivinen, mutta tärkeää on myös osata

säästää itseään. (Kalliala 2002, 130 -134.) Verkossa tapahtuva ohjaus, sen toteutus ja resursointi on yksi mittava haaste verkko-opetukselle.

Hyvin toimivassa organisaatiossa opettaja saa esimiestensä ja kollegoidensa tuen työlleen. Lisäksi asianmukainen koulutus ja toimivat laitteet ja ohjelmistot sekä yhteydet helpottavat työskentelyä. Verkko-opettajalla pitää olla myös osaava ja tarvittaessa tavoitettava tekninen henkilöstö sekä sopimukset korvauksista ja tekijänoikeuksista. (Kalliala 2002, 141.)

Verkkokurssia toteuttavan opettajan pedagoginen käyttöteoria (tieto, opettaminen, oppiminen) suuntaa ammatillisia valintoja ja heijastuu verkkokurssin toteutuksen luonteeseen. Opettajan täytyy luoda oppimisympäristö, jossa opiskelu on mielekästä ja mahdollista. (Kiviniemi 2000, 59.)

Omasta pedagogisesta käyttöteoriasta löydän sekoituksen kaikista oppimiskäsityssuuntauksista. Haluan ottaa tuutorimaisen opettamistyylin ja antaa opiskelijoille työkalut oppimiseen. Tiedyt perusteet tarvitaan ja viedään ne heti käytäntöön, silloin oppiminen on mielestäni tehokkainta. Humanistinen ihmiskäsityksen mukaan oppija on tavoitteellinen ja aktiivinen tiedon hankkija, käsittelijä ja arvioija sekä oman tietorakenteensa jäsentäjä. Konstruktivistisen tiedonkäsityksen mukaan havaitsija ja havainnoitava ilmiö ovat sidoksissa toisiinsa – oppija luo itse omia tietorakenteitaan, tiedon rakentaminen on tulkinnallista, kriittistä ja soveltavaa. Konstruktivismissa opettajan rooli on oppimistilanteenjärjestäjä, jossa keskeistä on oppijan oppimisprosessin tukeminen, opettaja on ohjaaja ja oman alansa ammattilainen (Tynjälä 2000, 60 - 67.)

Kokemuksellisessa oppimisessä oppiminen perustuu oppijan kokemuksiin ja itsereflektioon. Se on myös monipuolisesti koskettava ja aktivoiva toiminnallinen prosessi, joka käyttää hyväkseen aisteja, kokemuksia, tunteita ja mielikuvia. Kokemuksellisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen on kokemusten muuttumista ja laajentumista (Leppilampi & Piekkari 1998, 9 - 11).

5 VERKKO-OPISKELIJA

Verkko-opetus tukee opiskelun henkilökohtaistamista ja yksilöllisyyttä. Verkko-opiskelun henkilökohtaistamisen perusteena ovat aiemmat tiedot ja taidot, joiden pohjalta oppimispolut rakennetaan. (Ihanainen & Rikkinen 2006, 29.) Verkkokurssilla korostuu opiskelijan vastuu opiskelusta. Opiskelija on pakotettu ajattelemaan, mitä hän haluaa tehdä ja miten hän haluaa sen tehdä. Tämä tarkoittaa tiedon organisointia, omaa opiskelutapaa ja eri vaihtoehtojen käyttämistä. Itseohjautuvuus ja motivaatio ovat tärkeitä ominaisuuksia verkko-oppijalle. Oma aktiivisuus, aloitteellisuus ja sitoutuminen korostuvat etäopiskelussa, jotta aikataulut ja tavoitteet pysyvät ajan tasalla. (Kiviniemi 2000, 71 -74.) Oppija joutuu suunnittelemaan opiskeluaan, asettamaan selkeät tavoitteet, arvioimaan omaa toimintaansa ja oppimistaan. Tämän lisäksi tärkeitä verkko-opiskelijan ominaisuuksia ovat vastuunottaminen, reflekttiivisyys sekä kriittisyys. Näiden pohjalta hän luo oman asiantuntijuuden ja ammatillisen käyttöteorian. (Ilomäki 2004, 68 - 70.)

Verkko-opiskelijan sitoutuminen ja vuorovaikutus ryhmän kanssa parantavat oppimisen laatua. Ilman kommunikaatiota hyvänkin oppimisalustan anti jää puutteelliseksi. Yhteisöllisyys on kehittyvä prosessi, jossa tavoitteena on itseohjautuvuus. Tämä tarkoittaa, että oppijat löytävät verkko-oppimisympäristön avulla pienryhmiä ja ohjaajan tehtäväksi jäää motivointi, opintojen ohjaus ja arviointi. (Rapo 2006.)

Oppijan pitää opetella kriittiseksi nykypäivän tietoyhteiskunnassa. Tietolähteet saattavat olla ristiriitaisia, vanhentuneita tai jopa virheellisiä. Olennaisen tiedon löytäminen voi joskus olla vaikeaa, mutta harjoitus tekee mestarin. Tiedon käsittely ja medialukutaito kehittyvät sitä mukaa, kun niitä harjoitetaan. Verkossa osallistuminen erilaisiin keskusteluihin ja itsensä ilmaiseminen ymmärrettävästi ja kiinnostavasti vaatii myös harjoittelua. Kirjoitustaitoa tarvitaan, vaikka ääni- ja videoviestit verkossa yleistyvät nopeasti. (Kalliala 2002, 41- 42.)

6 OHJAUS VERKOSSA

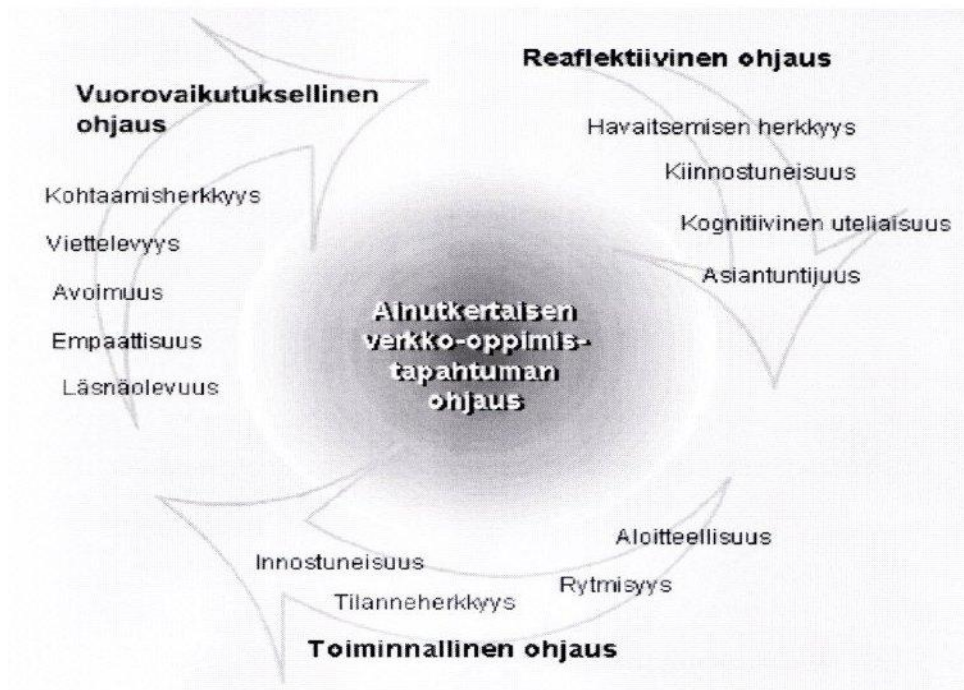
Oppija itse säätelee, milloin opiskelee, mitä opiskelee ja missä opiskelee. Kuitenkin opettajan tehtävänä on tukea ja ohjata oppimisprosessia eteenpäin ja tulkiten oppijan eri tilanteita. Opettajan tai tutorin tehtävä on auttaa oppijaa tiedostamaan ja käsitteellistämään omia ajattelutapojaan ja omaa ammatillista käyttöteoriaa. Tarvittaessa opettajan on avattava keskustelu, motivoitava ja ohjattava oppijaa. Ohjaussuhteen luottamuksellisuus ja avoimuus ovat ensiarvoisen tärkeitä oppimisprosessin etenemiseksi. (Kiviniemi 2000, 83 – 85.)

Dialogin päämäärä ei ole lopullisten vastausten löytäminen vaan se muodostuu osallistujien erilaisista näkemyksistä. Tämä ei tarkoita, että ongelmiin olisi vain tiettyjä ainoita ratkaisuja. Parhaimmillaan ohjaajan ja oppijan välinen dialogi on kysymyksiä, vastausten etsimistä ja ongelman käsittelyä sekä yksin että yhdessä. (Kiviniemi 2000, 89.)

Vuorovaikutus on viestin välittämistä ja vastaanottamista sekä reagointia viestiin. Verkossa tapahtuvaan onnistuneeseen vuorovaikutukseen vaikuttavat monet asiat. (Kalliala 2002, 78 -79.)

1. Viesti on lähetetty sellaisessa muodossa, että vastaanottaja ymmärtää sen. (Kysymysten asettelu, motivaatio viestin lukemiseen)
2. Viesti vastaanotetaan (Oikea osoite, lähetyksen onnistuminen, viesti luetaan)
3. Viesti ymmärretään oikein (Lukeminen, liitetiedostot, ajankäyttö viestiin)
4. Vastaanottaja reagoi viestiin

Vuorovaikutuksellinen oppimisprosessi verkossa vaatii opettajalta reaaliaikaista ja tilanteidenmukaista ohjausta. Jokainen järjestettävä kurssi on omannäköisensä ja ohjauksen kohteet ja tarpeet muuttuvat sen mukaan yksilöstä ryhmään, toiminnan ohjaamisesta tukeen, turvaan ja kannustukseen. Myös sisältöjen painotukset ja sisällön käsittely vaihtelevat kursseittain. Verkkokurssiin kuuluukin vuorovaikutuksellista, reflektiivistä ja toiminnallista ohjausta (KUVIO 4.) (Mäkinen 2005.)

KUVIO 4. Verkkotapahtuman ohjaus (Ihanainen, P. & Rikkinen, A. (toim.) 2006, 25).

Vuorovaikutukselliseen verkko-opetukseen kuuluu tasavertainen, osallistujakeskeinen ja aktiivinen dialoginen työskentely, johon kaikki kurssilaiset sitoutuvat. Ilmapiiirin pitää olla avoin ja luottava, jotta kaikki haluavat ilmaista omia mielipiteitään ja uskaltavat tuoda asiansa julki. Opettajan on usein verkkokurssin alussa ”heräteltävä” oppijat liikkeelle, mutta vertaistoimisuuden löytyttyä seurattava taka-alalta oppimisprosessia ja sen kehittymistä, oppijoille on annettava tilaa oppimiseen. Tarpeen vaatiessa opettajan on tuettava ja annettava uusia näkökulmia oppijoille pohdittavaksi ja näin viedä oppijaa eteenpäin. Opettajalla pitää olla herkät ja empaattiset ”tuntosarvet” myös verkossa (Mäkinen 2005.)

Reflektiivinen ohjaus ja vuorovaikutuksellinen ohjaus kuuluvat saumattomasti yhteen ja niitä onkin vaikea eritellä verkkokurssin ohjauksessa. Reflektiivisyydellä pyritään tukemaan oppijan omakohtaista suhdetta opittavaan aiheeseen ja edistämään oppijoiden osaamista ja yhteistä asiantuntijuutta kaikkien hyväksi. Opettajan oma asiantuntemus, kiinnostus sekä uusien näkökulmien esiintuominen vahvistavat myös oppijoiden motivaatiota ja asennetta oppimiseen (Mäkinen 2005.)

Toiminnallinen ohjaus tarkoittaa riittävää ja oikea-aikaista tietoa ja ohjausta oppimisen edistämiseksi ja tueksi. Tämä on käytännössä erilaisten toimintaohjeiden ja aikataulujen antamista ja tiedottamista oppijoille. Opettajan täytyy säilyttää myös

tilanneherkkyys ja muutosten hyväksyminen sekä oppiaineessa että oppijoissa. Kuten vuorovaikutteisessakin ohjauksessa myös toiminnallisessa ohjauksessa opettajan oma aktiivisuus ja aloitteellisuus luovat kurssille innostuneen ja välittävän ilmapiirin oppimisen tueksi. Liiallinen holhoaminen saattaa myös tukahduttaa innokkuutta ja estää oppijoiden vastuuta ja oma-aloitteisuutta (Mäkinen 2005.)

Ryhmän ohjausta verkossa ei ole juurikaan tutkittu. Kuitenkin Ihanaisen (2006) mukaan tärkeintä ryhmän ohjauksessa verkko-opiskelussa on, että osataan tukea sekä monologisen kanssakäymisen syntymistä että sen kasvamista dialogiseksi vuorovaikutukseksi ja yhteisöllisyydeksi.

7 ARVIOINTI

Arvioinnin pitää olla osa oppimisprosessia. Perinteisesti arviointi on kohdistunut oppimistulosten mittaamiseen. Uudistunut arviointinäkemys kohdistaa arvioinnin osaamiseen ja taitamiseen ja itse oppimisprosessiin. Arviointi ei ole oppimisprosessin päätös vaan sen avulla tuetaan oppijan ajatteluprosessin kehittymistä.

Verkkoympäristössä välitön arviointi ei ole mahdollista. Verkossa tapahtuvien toimintojen havainnointi on tärkeä osa arviointia ja opettaja voi tarvittaessa puuttua oppimisprosessin kulkuun. Arviointiprosessi voi muistuttaa oppijan ja opettajan dialogia, jonka päämääränä on opiskelun edistyminen. Opettajan rooli on pitkälti ohjaava; kun ohjaan – arvioin, kun arvioin – ohjaan.

Itsearvioinnin lähtökohtana on näkemys siitä, että kehittyäkseen oppijan on tärkeää asettaa itselleen oppimistavoitteita, ohjata ja arvioida omaa oppimistaan. Itsearviointi kuuluu tiiviisti konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen, jossa omaan oppimiseen kohdistuvan arvioinnin merkitys on keskeisessä roolissa. Erilaiset tehtävät ja oppimispäiväkirja ovat tukena henkilökohtaisen oppimisprosessin arvioinnissa.

Vertaisarvioinnilla tarkoitetaan, että oppijat arvioivat ja ohjaavat toisiaan. Sen etuna on, että oppijat voivat saada palautetta työskentelystään opintojen kuluessa. Samalla tuetaan yhteistoiminnallisuutta ja yhteisöllisiä työskentelytaitoja.

8 HEVOSTEN RUOKINTA KURSSIN TOTEUTUS

luontoyrittäjä (luonto- ja hevosmatkailu-suuntautuminen) monimuoto-opiskelijoille

8.1 Yleistä tutkinnosta

Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto

Luontoyrittäjä, luonto- ja hevosmatkailu		120 ov
Ammatilliset opinnot		90 ov
<i>Pakolliset</i>	Luonto- ja ympäristöalan osaaminen	20 ov
<i>Pakolliset</i>	Luontoyrittäminen	20 ov
<i>Valinnaiset</i>	Luonto-opastus ja – matkailu	20 ov
<i>Valinnaiset</i>	Luonto-opastuksen erityisosaaminen	10 ov
<i>Valinnaiset</i>	Eräretkien opastus	10 ov
<i>Osaamisen tunnustaminen</i>	Muut valinnaiset opinnot	10 ov
<i>Osaamisen tunnustaminen</i>	Vapaasti valittavat opinnot	10 ov
<i>Osaamisen tunnustaminen</i>	Yhteiset opinnot	20 ov

Työssäoppimista vähintään 20 ov, sisältyy ammatillisiin opintoihin

Päättötyö 4 ov, sisältyy ammatillisiin opintoihin

Hevosten ruokinta kuuluu tutkinnossa ammatillisiin opintoihin, luonto-opastuksen erityisosaamisen opintojaksoon. Opintojakson tarkoituksena on hevosten hyödyntäminen luontomatkailussa. Tavoitteena on, että oppija osaa hevostaitojen perusteita. Ruokinnan osalta hän osaa päivittäiset hoitorutiinit, tuntee hevosen ruokinnan perusteet, tunnistaa terveen ja sairaan hevosen ja osaa antaa ensiapua ja kutsua tarvittaessa eläinlääkäriin.

Ruokinta kurssin pohjana ja tavoitteina käytetään Suomen Ratsastajainliitto ry:n (SRL) hevostaitokansion ruokintamerkin tasoa yhdistettynä hevosenhoitajien opetussuunnitelmaan ruokinnan osalta. Tässä luontoyrittäjien koulutuksessa ruokinta kurssi kuuluu valinnaisiin opintoihin, tarkemmin luonto-opastuksen erityisosaamisen osion alle.

Kurssin tavoitteet:

- opiskelija osaa suunnitella erilaisten hevosten ruokinnan sekä sisä- että ulkoruokintakausille
- opiskelija tuntee hevosten ruokinnassa käytettävät rehut ja niiden merkityksen ruokinnassa
- opiskelija osaa tehdä kirjallisen ruokintasuunnitelman ja laskea hevosen ravinnontarpeen, on tietoinen rehujen kustannuksista
- opiskelija osaa toteuttaa hevosen ruokinnan käytännössä

Sisältö:

1. Hevosen ruuansulatuselimistö ja sen toiminta
2. Ruokinnassa käytettävät rehut, rehujen painot
3. Rehujen ravintoaineet, -arvot ja hevosen ravinnontarve
4. Ruokinnan toteutus, sisäruokintakausi ja ulkoruokintakausi
5. Eri hevosryhmien ruokinta
6. Ruokintasuunnitelman laatiminen ja rehukustannukset
7. Ruokinta ja terveys
8. Ruokintamerkkikoe (samalla voi suorittaa SRL:n ruokintamerkin)

8.2 Kurssin toteutus

Kehittämishankkeeni alkoi jo talvella opetusharjoittelun aikana, kun opetin hevosten ruokintaa luontoyrittäjille Suonenjoella. Kurssin aikana ideoimme ohjaavan opettajani kanssa syksyllä aloittavien monimuoto-opiskelijoiden tarpeita ja päädyimme hevosten ruokinta kurssin toteuttamiseen hyödyntäen Moodle oppimisympäristöä. Tämä kurssi on kokonaisuus, missä lähijaksot ja itsenäinen verkko-opiskelu integroituvat. Verkkoa käytetään tukena lähiopetuksessa ja etäjaksojen oppimismateriaali sekä tehtävät palautus-kansioineen löytyvät verkosta.

Tein kurssin kotona ja sain käyttäjätunnukset Moodle- oppimisalustalle, jonne siirsin valmiin kurssin. Oppijat käyttävät Moodlea jo aiemmin muilla kursseilla, joten Hevosten ruokinta kurssin alkaessa liikkuminen Moodlessa on jo tuttua. Yhdessä kertaamme oppimisympäristössä navigointia tarpeen mukaan.

Tehtävät on jaoteltu oman opettajakokemukseni mukaan. Aiempiin kokemuksiini peilaten tiedän, että tietyt kurssin aihealueet ovat vaativia ja ne yleensä vaativat syvällistä paneutumista. Olen suunnitellut kurssin niin, että nämä vaikeammat aiheet käsitellään yhdessä lähijakson aikana, jolloin ohjaus ja tuki ovat reaaliaikaisia. Esimerkiksi ruokinnan laskut vaativat paljon ohjausta, jos aiempaa kokemusta ei ole. Etäjaksojen tehtävät olen tehnyt niin, että niistä löytyy sekä kertaustehtäviä edellisestä lähijaksosta että orientaatiotehtäviä tulevalle lähijaksolle.

Jokainen kurssilainen kirjautuu omilla salasanoilla Moodleen. Kurssin etusivulta löytyy kolme kansiota, linkit keskustelupalstalle ja chattiin. Kansiot on jaettu sisällön mukaan. Yleinen osa sisältää yleisiä kurssin asioita, lähijakso 1 ja 2 – kansiot sisältävät alihakemistoina materiaalia ja tehtäviä. Kaikki oppimistehtävät sisältävät myös hyödyllisiä linkkejä ja vihjeitä opittavasta kokonaisuudesta. Kunkin oppimistehtävän alla on myös kysymyksiä aiheesta, joiden avulla oppija voi testata omaa oppimistaan tehtyään kyseisen oppimistehtävän. Oppimistehtävien palautuspäivämäärät, itsearvioinnit ja arvio/palautteosiot löytyvät kurssin auettua jokaisen tehtävän yhteydestä. Oppijat saavat ehdottaa myös ”vinkki linkkejä”.

Kurssille annetaan ennakkotehtävä ennen ensimmäistä tapaamista ja se käsitellään, kun tapaamme ensimmäisen kerran kasvokkain. Tämän avulla pääsemme aiheeseen heti ja motivoituneesti. Olen kokenut aiemmin tällaiset orientaatiotehtävät hyödyllisiksi.

Varsinaisesti kurssi alkaa lähiopetusjaksolla, jolloin tutustutaan käytännössä kurssin sisältöön ja tavoitteisiin mindmapin avulla. Mindmapin avulla opiskelija voi tarkastella omaa osaamistaan aiheesta ja samalla orientoitua kurssiin. Ensimmäisellä lähijaksolla (2 vk) opiskellaan hevosen anatomiaa ja hevosen ravinnontarvetta. Ryhmätyönä opiskellaan ravintoaineet ja ravintoarvot (rehuysikkö, sulava raakavalkuainen). Lisäksi lähijakson teoriaan sisältyy tietotekniikan käyttö hevosen ruokinnassa. Käytännön harjoituksissa mittaamme hevosten painoja ja arvioimme lihavuuskuntoa sekä tutustumme erilaisiin rehuihin.

Ensimmäinen etäjakso (1 vk) ruokinnan osalta käsittää rehujen punnitsemista, tutustumista rehuanalyysiin ja sen käyttöön ja tulkintaan. Tutustuminen rehuihin ja niiden laatuun jatkuu ja oppijat hakevat rehuarvoja seuraavaa lähijaksotyöskentelyä varten Agronetistä.

Toisen lähijakson (2 vk) alussa on käytännön tunnistuskoe rehuista ja niiden laadusta. Teoriassa jatkuu eri hevosryhmien ruokinta, tutustutaan ruokintasuunnitelman perusteisiin (laskeminen), ruokinnan vaikutusta terveyteen sekä kustannuslaskentaan. Toisen lähijakson lopussa on teoriakoe, jolloin voi suorittaa SRL:n ruokintamerkin.

Toinen etäjakso (1 vk) sisältää ruokintasuunnitelman tekemisen ottaen huomioon eri hevosryhmät. Toiselta etäjaksoilta oppijat jäävät suoraan työssäoppimisjaksolle, jolloin hevosten ruokinta on juuri käsitelty ja antaa uutta näkökulmaa käytäntöön.

Oppimateriaalina lähijaksoilla käytämme kirjana hyvää hevosten ruokinnan suomenkielistä perusteosta Ruokinnalla tuloksiin 3, Lillkvist Anneli. Lisäksi jaan kokoamaani materiaalia. Oppijoille jaetaan SRL:n hevostaitokansio, mikä sisältää keskeiset ruokinnan kokonaisuudet.

Etäjaksojen aikana tehtävät oppimistehtävät, itsearviointeineen palautetaan sähköpostilla Moodlessa oleviin palautuskansioihin. Nämä tehtävät pyrin kommentoimaan mahdollisimman nopeasti ja rakentavasti, jotta jokaisen oppimisprosessi pysyy vauhdissa. Pyydän myös palautetta ja kommenttia antamastani palautteesta. Etäjaksoilla olen itse tavoitettavissa chatissa keskiviikkoisin tiettyinä sovittuna kellonaikana.

Oppijat käyvät keskustelupalstalla vaihtamassa ajatuksiaan ja samalla se toimii oppimispäiväkirjana. Tällainen yhteistoiminnallisuus ja ajatusten vaihto 1-2 kertaa viikossa on osa oppimisprosessia ja sen avulla pyritään tehostamaan jaettua asiantuntijuutta. Aion itse myös osallistua keskusteluihin ja tuoda uusia ajatuksia oppijoiden kommentoitaviksi. Keskustelupalstalle osallistuminen on osa oppimisprosessia ja sen käyttöä havainnoidaan myös arvioinnin perusteeksi.

Lähijaksolla tehtävät ryhmätyöt kannustavat oppijoita pysymään mukana opiskelussa, antavat eri näkökulmia yhteiseen käyttöön ja tukevat vertaisoppijana olemista ja

kehittävät arvioinnin antamista. Arvioinnissa painotetaan oppijan itsearvioinnin merkitystä ja sen arvoa itsensä kehittämiseksi. Kurssilla käytetään myös oppijoiden välistä vertaisarviointia. Kurssin aikana on kaksi tenttiä: käytännön koe rehujen tunnistus ja laatu sekä teoriakoe, jolloin oppija voi halutessaan suorittaa SRL: ruokintamerkin. Hevosen ruokinnan osio tulee osaksi omaa koko opiskelua koskevaa portfolioa. Oppimistehtävien jälkeen oppija voi testata tietonsa aiheeseen liittyvillä kysymyksillä. Oppija osallistuu näyttökokeeseen.

9 POHDINTA

Kehittämishankkeen yksi tavoite oli oman ammattitaidon kehittäminen. Tämä toteutui hyvin ja miellyttävällä tavalla. Motivaatiota riitti, koska aihe oli mielenkiintoinen. Työn aikana jouduin kokoamaan paljon asioita koko opettajakoulutuksen ajalta, se auttoi myös kokoavan itsearvioinnin tekemistä. Oman käyttöteorian tarkastelu, ihmis-, tieto- ja oppimiskäsitysten nostaminen jälleen kerran esille olivat työn onnistumisen kannalta oleellisia. Toisen tavoitteen toteutumista ei voi vielä täysin arvioida. Kurssi kyllä muotoutui, mutta miten se toimii ja tukevatko tehtävät ja oppimateriaali oppijan mielekästä oppimiskokemusta jäävät toistaiseksi vaille vastausta. Hevosten ruokinta kurssi koeajetaan ensi talvena ja odotan palautetta ja niiden perusteella tehtäviä kehittämistoimenpiteitä innokkaasti. Kurssi syntyy ja elää jokaisen ryhmän kanssa uudelleen ja opettaja voi omilla painotuksillaan saada kurssista omannäköisensä.

Työn toteutus pysyi aikataulussa ja ohjausta sain tarvittaessa. Kirjallisuuskatsaus antoi hyvää ja hyödyllistä perustietoa verkko-opetuksesta ja – oppimisesta sekä verkon hyödyntämisestä monimuoto - opetuksessa. Moodle koulutuspäivä antoi toimintaohjeita ja käytännön tietoa ja vinkkejä kurssin toteutukseen käytännössä.

Kirjallisuuskatsauksesta nousi esille vahvasti ohjauksen ja tuen tarve verkko-opetuksessa ja opettajan oma aktiivisuus ja läsnäolo verkossa. Tähän aion panostaa myös omalla kurssillani. Tämä tukee myös omaa käsitystäni verkko-opiskelusta ja – opetuksesta. Ilman ohjaavaa palautetta verkko-oppijan on vaikea edetä opinnoissaan. Opettajan ja oppijan välinen toimiva ja luottava vuorovaikutus on perusta mielekkäälle oppimisprosessille.

Hevosten ruokinta kurssin suunnittelu sisällöltään oli helppo toteuttaa.

Oppimistehtävien laadinta ja lopullinen muoto olivat haasteellisia. Suurin ongelma oli se, kun itse tietää asiasta paljonkin, ei välttämättä muista tehdä tehtäviä ja materiaalia riittävän selkeästi ja perusteellisesti. Itse koin tärkeäksi, että kurssilla on monenlaisia, ja – tasoisia oppimisprosessia tukevia tehtäviä, mitkä antavat valmiuksia myös työelämään. Lähijaksoilla pyrin ryhmätöiden avulla edistämään sekä yhteisöllistä että yhteistoiminnallista oppimista. Nämä taidot ovat tärkeitä myös muussa elämässä. Chatin käyttö omalla kurssillani on yksi dialogisen oppimisen vaihe. Yritän motivoida oppijat olemaan aktiivisia sen käytössä. Toisaalta reaaliaikainen vastauksen saaminen voi olla riittävä motivaation lähde. Oma roolini kurssilla on olla asiantuntija ja ohjaaja. Tutorimainen opetustyyli sopii mielestäni nuorille aikuisille parhaiten. Heidän kokemuksensa ja arvostuksensa ovat tärkeitä sekä dialogin että oppimisprosessin kannalta. Liian opettajakeskeinen opetustyyli aiheuttaa helposti turhautuneisuutta ja välinpitämättömyyttä. Avoin ja rento ilmapiiri oppimistilanteessa auttavat oppijoita tuomaan mielipiteensä esille. Ohjauksessa pyrin nopeaan ja yksilölliseen palautteen antoon.

Työ oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen ja mielestäni palveli kehittämishankkeen vaatimuksia. Savon ammatti- ja aikuisopisto sai tilaamansa kurssin, joka varmasti muovautuu lisää vuosien myötä. Minä opin hyödyntämään verkkoa opetuksessa, kurssien toteutuksessa ja näin ollen kehitin omaa ammattitaitoa omien tavoitteiden mukaisesti. Aion tutustua verkko-opettamiseen ja – ohjaamiseen vielä enemmän ja hyödyntää sitä mahdollisimman paljon ja monimuotoisesti. Verkko-opetuksen lisääntyessä ohjauksen ja arvioinnin toteutus molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla ovat suuri haaste.

LÄHTEET

Aarnio H. & Enqvist J. 2001. Dialoginen oppiminen verkossa. OPH. Kehittyvä koulutus 2/2001. <http://lille.helia.fi> viitattu 14.5.2007

Collin, J., Korhonen, K., Penttinen, L., Vakiala, V. 2003. Tutkivan verkko-oppimisen taitojen kehittäminen. www.tutkiva.edu.hel.fi

Huttunen, T. 2007. Verkkokurssi. www.peda.net/veraja/tkk/opecikuopio Viitattu 26.5.2007

Ihanainen, P. 2006. Ryhmän ohjaus verkossa. <http://sisukas.jamk.fi> Viitattu 26.5.2007

Ihanainen, P. & Rikkinen, A. (toim.) 2006. Verkko-oppiminen ja ohjaus. AiHe-projektin tuloksia 2006. www.oph.fi

Ilomäki, L. (toim.) 2004. Opi ja onnistu verkossa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Kalliala, E. 2002. Verkko-opettamisen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kiviniemi, K. 2000. Johdatus verkkopedagogiikkaan. Kokkola: Art-Print Oy.

Kovalainen, U. 2006. Verkkokurssin kehittäminen, tuotekehityksen perusteet. Kehittämishankeraportti. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Lehto, S., Myllymäki, M. 2003. Vinkkejä verkko-opiskeluun. Kokkola: Österbottningen.

Leppilampi, A. & Piekkari, U. 1998. nappaa nipusta – aikuisopiskelua yhteistoiminnallisesti. Lahti: Aike

Meisalo, V., Sutinen, E., Tarhio, J. 2000. Modernit oppimisympäristöt. Juva: WS Bookwell Oy.

Mäkinen, P. 2005. Mitä verkko-ohjauksella tarkoitetaan? www.uta.fi/tyt/verkkotutor. Viitattu 12.3.2007

Rapo, A. 2006. Ohjaus tekee verkko-oppimisesta onnistuneen elämyksen. http://sisukas.jamk.fi/verkkopedagogiikka/verkko-oppimisen_ohjauksesta.html Viitattu 26.5.2007

Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Tammi.

Verkko-opetuksen kehittäminen ja vakiinnuttaminen lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa sekä vapaassa sivistystyössä. Työryhmän raportti 21.4.2005. www.edu.fi/julkaisut Viitattu 26.5.2007

Vänskä, K. 2000. Jaettu asiantuntijuus- näkökulmia terveysneuvonnan ohjauskeskusteluun. Jyväskylän yliopisto, liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta, terveystieteen laitos.